

Fysiikan ja kemian sanastoa

Yleisiä käsitteitä

aika	= aeg
aine	= aine; mateeria
alkuaine	= algaine
atomi	= aatom
elektroni	= elektron
energia	= energia
hiukkanen	= elementaarosake(ne), algosake(ne)
ilmanpaine	= õhurõhk, õhusurve
ilmiö	= nähtus; näht; ilming
ioni	= ioon
jousi	= vedru
jousivaaka	= vedrukaal
kalteva taso	= kaldpind
kappale	= tükk; keha
luonnontiede	= loodusteadus
luonto	= loodus
magneetti	= magnet
malli	= mudel, näidis
massa	= mass
matka	= sõit
mekaniikka	= mehaanika
mitata	= mõõta
mittaaminen	= mõõtmise
mittayksikkö	= mõõtühik
molekyyli	= molekul
momentti	= moment
muutos	= muutus
negatiivinen	= negatiivne

neutroni	= neutron
nopeus	= kiirus
noste	= tõstejõud
paine	= rõhk
paino	= raskus
painopiste	= raskuspunkt
painovoima	= raskusjõud, gravitatsioon
perussuure	= põhisuurus
pintajännitys	= pindpinevus
pituus	= pikkus
positiivinen	= positiivne
protoni	= prooton
punnus	= kaaluviht, kaalupomm
puoliintumisaika	= poolestusaeg
radioaktiivisuus	= radioaktiivsus
röntgen	= röntgen
suure	= suurus
säteily	= kiirgus
säteilyfysiikka	= kiirgusfüüsika
talja	= tali, plokk
tasapaino	= tasakaal
teho	= võimsus
tiheys	= tihedus
tilavuus	= maht; ruumala
tukipinta	= tugipind
tukivoima	= tugijõu
vaaka	= kaal
vetovoima	= külgetõmbejõud
vesi	= vesi
vipu	= kang
voima	= jõud
vuorovaikutus	= vastastikune mõju

väkipyörä = plokk
ydin = südamik; tuum

Olomuodot = olekud

härmistytminen = sublimimeerumine
höyrystytminen = aurustumine
jähmettyytminen = hangumine
kaasu = gaas
kiinteä = tahke
neste = vedelik
plasma = plasma
sublimoitytminen = sublimeerumine
sulamytminen = sulamine
tiivistytminen = kondenseerduda, veelduda

Liike = liikumine

hidastuva = aeglustuv
hidastytminen = aeglustumine
kiihtyvyyt = kiirendus
kiihtyvä liike = kiirenev liikumine
kitka = hõõrdumine, hõõre
tasainen liike = ühtlane liikumine

Ääni = hääl

aallonpituus = lainepikkus
aalto = laine
aaltoliike = laineline liikumine
amplitudi = amplituud
korva = kõrv

pitkittäinen = pikisuunaline
poikittäinen = põigitine; risti
resonanssi = resonants
taajuus = sakedus, frekvents
väliaine = keskkond
värähdyt = värin
värähdytliike = võnkumine, pulsatsioon
värähdelijä = võnkleja

Valo = valgus

heijastua = reflekteeruda, (peegelduda)
heijastytminen = reflekteerumine
kovera = õõnes; konkaavne, nõgus
kupera = kumer
lamppu = lamp
linssi = lääts
optiikka = optika
peili = peegel
silmä = silm
taittua = murduda
taittytminen = murdumine
varjo = vari
väri = värv

Lämpö = soojus

Celsius
Kelvin
laajenemine = paisumine, laienemine
lämpölaajenemine = soojuspaisumine
lämpömittari = kraadiklaas

muutos = muutus
säteily = kiirgus

Suureet = suurused

aika = aeg
jännite = pinge
matka = sõit
nopeus = kiirus
painovoima = raskusjõud, gravitatsioon
resistanssi = takistus
taajuus = sagedus, frekvens
teho = võimsus
tilavuus = maht, ruumala
työ = töö
virta = vool
voima = jõud

Sähk = elekter

akku = aku
eriste = isolatsioon (isoleeraine)
johdin = juhe
jännite = pinge
jännitelähde = pingesallikas
katkaisija = katkestaja; automaatlüliti
kytkentä = lüliti
käämi = mähis
muuntaja = transformaator
paristo = patarei
resistanssi = takistus
rinnan kytkentä = paralleellüliti, rööplüliti

sarjakytkentä = järjestiküliti, jadalüliti
sulake = sulavkaitse
tasavirta = alalisvool
vaihtovirta = vahelduvvool
vastus = takisti, resistor; takistus
virta = vool
virtalähde = vooluallikas
virtapiiri = vooluring
voimalaitos, voimala = jõujaam

Tähtitiede = täheteadus, astronoomia

auringonpimennys = päikesevarjutus
Aurinko = Päike
aurinkokunta = päikesesüsteem
avaruus = (maailma)ruum, kosmos
galaksi = galaks
kaukoputki = pikksilm; teleskoop
Kuu = Kuu
kuukausi = kuu
kuunpimennys = kuuvarjutus
Linnunrata = Linnutee
Maa = Maa
maailmankaikkeus = maailmaruum
magneetikenttä = magnetväli
meteori = meteor
meteoriitti = meteoriit
planeetta = planeet
päivä = päev
tähti = täht
tähdistö = tähed; tähtkuju
vuodenaika = aasta

vuorokausi = ööpäev
vuosi = aasta
yö = öö

Tärkeimpiä alkuaineita Kõige tähtsamaid algaaineid

alumiini = alumiinium
happi = hapnik
helium = heelium
hiili = kivisüsi
jodi = jood
kulta = kuld
kupari = vask
magnesium = magneesium
pii = räni; pii
rauta = raud
uraani = uraan
vety = vesinik

Pääasiassa kemiaan liittyviä sanoja

kemikaali = kemikaal
orgaaninen = orgaaniline
hiilidioksidi = süsinikdioksiid
metalli = metal
reaktio = reaktsoon
reaktionopeus = reageerimiskiirus
hapettuminen = oksüdeerumine
pelkistyminen = reduktsoon
puhdas = puhas
liukeneminen = lahustumine
liueta = lahustuda

erotusmenetelmä = eraldusmenetlus
erottaa = eraldada
tislaminen = destilleerimine
tislata = destilleerida
happo = hape
emäs = alus, leelis
palaminen = põlemine
pala = põleda
kemiallinen reaktio = keemiline reaktsoon
seos = segu